

КРАСНОКУТСЬКА

СЕЛИЩНА РАДА

БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ОЛЕКСІЇВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ

НАКАЗ

від 1 грудня 2023 року

№

**Про адаптацію учнів 1 класу
у 2023/2024 навчальному році**

Відповідно до плану роботи ліцею на 2023/2024 навчальний рік адміністрацією було здійснено класно-узагальнюючий контроль 1 класу.

Протягом даного періоду були відвідані та проаналізовані онлайн-уроки, проведені бесіди з учителями.

Метою даного контролю було вивчення особливостей навчальної роботи й поведінки учнів на уроці, особливостей взаємин між однокласниками, стилю взаємин між учителем і дітьми, адже від того, наскільки дитина адаптується до шкільного життя залежать і подальші успіхи її в ліцеї, і психологічний комфорт у житті. У початковий період навчання дитини у першому класі важливе значення має успішність адаптаційного періоду. Створення сприятливого середовища для адаптації дитини до систематичного навчання забезпечуватиме їй подальший розвиток, успішне навчання та виховання.

Створення сприятливих умов для безболісної адаптації дітей до систематичного навчання, зняття статичного напруження першокласників при одночасному виконанні навчальних програм з усіх предметів забезпечується і оптимально складеним розкладом уроків. Так протягом дня навчальні предмети природничо-математичного і гуманітарного циклів чергуються з уроками фізичної культури, я досліджую світ, музичного та образотворчого мистецтва. Навчальні заняття, що вимагають значного розумового напруження проводяться на 2-3 уроках, бо найвища активність розумової діяльності у 1 класі припадає на цей інтервал. В цей час відбувається найбільш ефективно засвоєння матеріалу при найменших психофізичних затратах організму. Неоднакова розумова діяльність учнів і в різні дні навчального тижня: її рівень зростає до середини тижня (середа) і залишається низьким на початку (понеділок) та в кінці (п'ятниця) тижня.

Зважаючи на це розподіл навчального навантаження протягом тижня встановлюється таким чином, щоб найбільший його обсяг припадав на вівторок, середу. На ці дні до розкладу внесені навчальні предмети, які потребують великого розумового напруження або ті, які не вимагають значного навантаження, але у більшій кількості, ніж в інші дні тижня.

Початок навчання учнів є серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу: дітей, педагогів, батьків. Особливо це відчувається під час дистанційного навчання. Цьогорічні першокласники свою адаптацію проходять онлайн.

В 1 класі працює вчитель Матерновська В.В. Має вищу освіту, першу категорію, стаж роботи 24 роки. Англійську мову викладає Гладка В.М., має вищу освіту, стаж роботи 10 років.

Всього в класі 12 учнів – 7 дівчаток і 5 хлопчиків.

Відвідані уроки засвідчили, що вчителі Матерновська В.В. та Гладка В.М. будують онлайн-уроки із врахуванням психологічних та індивідуальних особливостей розвитку дітей-шестирічок відповідно до програми НУШ та дотримуючись усіх вимог дистанційного уроку, таким чином сприяючи організації успішного адаптаційного періоду в 1-му класі. На кожному уроці проводяться фізкультхвилинки (не менше двох за урок): руханки з музичним супроводом; динамічні, дихальні вправи; вправи для збереження зору; пальчикова гімнастика тощо. Оцінюють роботу дітей формувально, результати оцінювання виражають вербальною оцінкою, домашніх завдань не дають. На відвіданих уроках відбувалася постійна зміна видів діяльності: фронтальна, індивідуальна та самостійна робота. Це – дослідження, спостереження, пошук відповідей, обговорення, ігри (рольові, дидактичні, моделюючі види діяльності), порівняння, перегляд мультфільмів та відео, бесіди, розповіді, відгадування загадок, інтерактивні вправи, пісні. Темп уроків та їх насиченість – оптимальні, перевантаження учнів відсутнє.

Вчителі навчали учнів організовувати власну діяльність, планувати свої дії. Цьому в першу чергу сприяла організація учнів на початку уроку: створювався позитивний настрій за допомогою віршів, загадок, розповідей. Учні дисципліновані, привчені до порядку, знають правила поведінки на дистанційному уроці. Всі на урок заходять вчасно. Заздалегідь готуються до уроку. На уроці уважні, зосереджені (більшість), зібрані, активні.

Вчителі володіють методами та прийомами організації навчання в адаптаційний період. Використовують різні за складністю навчальні завдання, ступінь допомоги вчителя дітям на уроці різна, в залежності від їх рівня підготовки до школи. Також організовувалась і самостійна діяльність на уроці, таким чином розвивалась самостійність та активність. Використовувались прийоми розвитку мови учнів, мілкої моторики рук

(артикуляційні розминки, читання швидко, скоромовки, усні взаємодії, спонукали дітей до бесіди, розповіді, пальчикова гімнастика). Таким чином форми, методи та засоби навчання, які вчителі використовують на уроках, повністю відповідають психолого-віковим особливостям учнів даного періоду.

На відвіданих уроках спостерігався розвиток і формування компетентностей: спілкування державною мовою (використовувався українознавчий компонент, засобами уроків популяризувалась Україна, українська мова, культура, традиції); спілкування іноземною мовою (як предметна компетентність); уміння вчитися впродовж життя (свідомий вибір на користь навчання, отримання нової інформації та навичок для подальшого життя, самостійна робота, застосування набутих знань на практиці); ініціативність і підприємливість (здатність втілювати задумане у реальний виріб; ініціювали усну, писемну, зокрема онлайн взаємодію для розв'язання конкретної життєвої проблеми; вчили конструктивно керувати емоціями, планувати робочий день та тиждень); екологічна та здоров'язбережувальна (розвивали екологічне мислення, любов до прекрасного, дбайливе ставлення до природи; пропагували здоровий спосіб життя; дотримувались санітарних норм); компетентність у природничих науках і технологіях (формували в учнів наукове розуміння природи і сучасних технологій); математична (як предметна компетентність, пригадували форму (круглий, трикутний, квадратний) та розмір (короткий, довгий, малий, великий і т.д.) предметів, рахували букви, повторювали поняття ліворуч-праворуч), соціальна (активна колективна праця), інформаційно-цифрова (використання презентацій, фільмів, аудіо-записів, онлайн-ресурсів та онлайн-платформ), культурна (розвивались творчі здібності, учні залучались до різних видів мистецтва).

Аналіз відвіданих онлайн-уроків та вивчення освітнього процесу у 1 класі показав, що учителі домагаються позитивного ставлення учнів до навчання. На уроках використовують презентації, онлайн-картки, навчальні ігри, відео-ролики. Враховують психологічні особливості учнів, їхні реальні навчальні можливості, стимулюють позитивне ставлення дітей до навчальної діяльності, формують позитивну мотивацію школярів. Використовуючи різноманітні форми роботи вчать дітей самостійно міркувати, допомагати товаришам, відчувати підтримку, нести відповідальність за спільно прийняте рішення. Психологічний клімат на уроках також сприяє успішній адаптації. Педагоги створюють атмосферу доброзичливості, будують стосунки з учнями з урахуванням їх індивідуальних особливостей, рівня їх готовності до навчальної діяльності. Педагогічна оцінка учнів вчителями тактовна, не акцентована на невдачах дитини, а створює сприятливий емоційний фон для подолання труднощів.

Вчителі володіють методикою проведення ранкових зустрічей, здійснюють інтегрований підхід до використання навчального матеріалу у межах теми, вчать дітей старанно працювати, вільно спілкуватися в умовах дистанційного навчання. Як результат – діти вільно спілкуються, обговорюють теми, які пропонує вчитель. Учителі 1 класу завжди емоційно підтримують всіх дітей за успіхи, навіть якщо вони і незначні.

Протягом першого тижня навчання для дітей була характерна динаміка внутрішньої напруженості. Використання особистісного підходу допомогло суттєво знизити рівень вираженості таких симптомів-комплексів: недовіра до себе та оточуючих, страх, невпевненість, замкнутість. Учителі, практикуючи особистісно-орієнтований підхід, створили атмосферу, що сприяє відповідності індивідуальних потреб дитини освітнім вимогам. Гра, дружні стосунки чергуються з вимогливістю вчителів, що сприяє достатньо продуктивній праці дітей. Діти практично оволоділи навичками підготовки до уроку, поведінки на онлайн-уроці, організації робочого місця, намагаються правильно користуватися підручниками, уважно слухають вчителя на уроці, сумлінно та старанно виконують завдання. Діти легко контактують один з одним, доброзичливі, в основному мають гарний настрій.

Найбільш складним періодом адаптації першокласників вважаються перші 4-6 тижнів навчання. Спостереження за учнями показали, що соціально-психологічна адаптація проходить в класі по-різному. Певна частина учнів адаптувалась протягом 1 місяця навчання – відносно швидко освоїлись у новому колективі, привітні, доброзичливі, з бажанням і без напруги виконують завдання, хоча інколи і виникають певні складності або в контакті з дітьми, або у стосунках з учителем, так як їм ще важко виконувати всі правила.

Іщенко Єва. Відповідально виконує завдання і дотримується зобов'язань. Активно бере участь у заняттях. Виявляє велику ініціативу і самостійність. Є працюютою і витривалою на шляху до мети. Культурна, ввічлива і дружня. Добре читає, пише, рахує. Справляється зі шкільною програмою. Бере активну участь у різноманітних конкурсах.

Савченко Нікіта. Завжди активний, із задоволенням і правильно відповідає на запитання вчителя. Старанний, уважний, має добре розвинену пам'ять. Теж добре читає, пише, рахує. Бере активну участь у конкурсах. Самодисциплінований, має бажання вчитися.

Товт Мелана. Має гарну пам'ять, швидко запам'ятовує учбовий матеріал. Виявляє логічне мислення. На уроках завжди уважна, активна. Виконує завдання сумлінно, виявляє зацікавленість до самостійної навчальної роботи.

Білоус Крістіна. Має добрий загальний розвиток. Скромна, весела, стримана, врівноважена, дисциплінована. Користується повагою та авторитетом серед однокласників. Завжди добросовісно виконує всі завдання, слухає матеріал, зацікавленість проявляє на достатньому рівні.

Дягілева Кристина. Мовлення виразне, емоційне. Учениця має розвинену довільну увагу, вільно переключається із одного виду діяльності на інший. Має хорошу пам'ять. Але потребує постійного контролю з боку дорослих. Не завжди може сформулювати усно свою думку. Обсяг уваги достатній.

Бондаревський Микита. У навчальній діяльності виявляє неповні можливості. Не завжди зосереджений і уважний під час виконання завдань, потребує контролю з боку дорослого. Зосередженим буває тільки тоді, коли робить щось цікаве для себе. Хлопчик товариський, має друзів серед однолітків, завжди знаходить з ними спільні інтереси. Навчальний матеріал засвоює на середньому рівні.

Мельник Назар. Завжди жвавий, активний на уроках. Має розвинену пам'ять, широкий кругозір. Кмітливий, швидше за інших може зорієнтуватися з усною відповіддю. Але не вміє розподіляти увагу, часто відволікається. Усно працює добре, а письмо викликає труднощі. Потребує контролю з боку дорослих.

Ломаченко Іван. Тихий, скромний, не конфліктний, трудолюбивий. Старається навчатися, виконує всі завдання, але навчальний матеріал дається складно. Відповідає завжди обдуманно. Любить брати участь в конкурсах.

Крупа Світлана. Уважна, зосереджена, спокійна, позитивна. На уроках старається, відповідає із задоволенням. Знає букви, письмо каліграфічне. Потребує уваги.

Байбак Крістіна. Під час уроків потребує постійного контролю щодо того, чи зрозуміла завдання. Висловлюється короткими реченнями, не завжди виконує завдання до кінця.

Котенко Ангеліна. На уроках навчальний матеріал сприймає, але має не стійкі емоційно-вольові якості. Під час уроків потребує постійного контролю з боку дорослих. Активно бере участь у конкурсах.

Макаєнко Рінат. Має добрий загальний розвиток. Процес навчання викликає зацікавленість, зі шкільною програмою справляється. Але не завжди впевнений у собі, труднощі викликають сльози.

На уроках математики найбільш активними є: Білоус К., Іщенко Є., Савченко Н., Товт М., Макаєнко Р.

За якістю читання найкращі: Савченко Н., Товт М., Іщенко Є.

Всі учні зошити ведуть охайно, стараються, виконують всі роботи. Найкраще ведуть зошити: Білоус К., Іщенко Є., Савченко Н., Товт М.

Найактивніші учасники конкурсів: Дягілева К., Іщенко Є., Котенко А., Ломаченко І., Мельник Н., Савченко Н., Товт М.

Перші тижні навчання в 1-му класі – важливий етап для створення в класній спільноті атмосфери прийняття, довіри, взаємозацікавленості, бажання слухати одне одного, висловлюватися. На цьому етапі закладаються основи для усної взаємодії учителя з учнями та учнів між собою. Саме тому багато уваги вчителі приділяли знайомству, коротким розповідям про власні захоплення, улюблені ігри тощо. Особливо цьому сприяють ранкові зустрічі, які проходять кожного дня перед уроками. Велика увага приділяється ігровій, проектній та дослідницькій діяльності.

Все це позитивно впливає на соціалізацію дітей, бо між дітьми виникають товариські стосунки, що сприяють формуванню у них дисциплінованості, почуття обов'язку та інших якостей, потрібних учням для успішного співіснування в шкільному середовищі. Проведена робота показала, що діти жваві, енергійні, згуртовані. Не зважаючи на те, що спілкуються в основному дистанційно, поступово здружилися, навчилися прислухатися один до одного, допомагати, підтримувати. Тому можна вважати, що період адаптації до нових умов, тобто до навчання, проходить добре. Учні можуть проаналізувати свої вчинки і вчинки інших людей, стають відповідальнішими, розкутішими. Вони добре розпізнають свої емоційні стани, сприймають емоції інших. Хоча деякі учні проходять більш тривалу адаптацію і мають ще певні труднощі.

Більшість дітей адаптувалися до навчання протягом перших двох місяців, швидко влилися в колектив, освоїлися, у них майже завжди гарний настрій, вони доброзичливі, сумлінно і без напруги виконують всі вимоги вчителя. Але не всі учні ще вміють зосереджено слухати вчителя, окремі учні потребують постійного контролю, систематичних нагадувань і спонукань з боку вчителя. Таким учням приділяється більше уваги та індивідуальної підтримки учителя.

Для виявлення ступеня адаптації першокласників до нових умов та виявлення дезадаптації було проведено діагностування за методикою Г.Чуткіної, у якій виділено 3 рівні адаптації дітей до навчальної діяльності. Звернімо увагу на їх зміст і основні показники.

Високий рівень адаптації. Першокласник позитивно ставиться до навчання: правила і вимоги сприймає адекватно; навчальний матеріал засвоює легко; глибоко і повно оволодіває програмовим матеріалом, розв'язує ускладнені задачі, чемний, уважно вислуховує вказівки, пояснення вчителя; доручення виконує охоче й сумлінно, без зовнішнього контролю; виявляє високу зацікавленість до самостійної навчальної роботи, готується до всіх уроків; має у класі позитивний статус. Таких учнів у 1 класі виявлено семеро.

Це – Білоус К., Дягілева К., Іщенко Є., Макаєнко Р., Мельник Н., Савченко Н., Товт М.

Середній рівень адаптації. Першокласник позитивно ставиться до навчання: відвідування уроків не викликає в нього негативних переживань, розуміє навчальний матеріал, коли вчитель пояснює його досить детально і наочно; засвоює основний зміст програми з усіх предметів, самостійно розв'язує типові задачі; зосереджений і уважний під час виконання завдань, доручень, вказівок учителя, разом з тим потребує контролю з боку дорослого; зосередженим буває тільки тоді, коли робить щось цікаве для себе; майже завжди готується до уроків і виконує домашні завдання; доручення виконує сумлінно; дружить з багатьма однокласниками. До них відносяться п'ятеро інших учнів: Байбак К., Бондаревський М., Котенко А., Крупа С., Ломаченко І.

Низький рівень адаптації. Першокласник негативно або байдуже ставиться до навчання: часто скаржиться на здоров'я, погане самопочуття, в нього переважає пригнічений настрій; спостерігаються порушення дисципліни; матеріал, який пояснює вчитель, засвоює фрагментарно; самостійна робота з підручником викликає труднощі, під час виконання самостійних завдань не виявляє до них інтересу; до уроків готується нерегулярно, потребує постійного контролю, систематичних нагадувань і спонукань як з боку вчителя, так і з боку батьків; може зберігати працездатність і увагу за наявності тривалих пауз для відпочинку; для розуміння нового матеріалу і розв'язування задач за зразком потребує значної допомоги вчителя; доручення виконує під контролем і без особливого бажання; пасивний, близьких друзів не має. Цей рівень адаптації не притаманний учням 1 класу, вони його успішно всі подолали.

Отже, в цілому рівень адаптації першокласників до навчання є достатній. Учні, які мають середні показники, потребують подальшого супроводу з боку вчителів та батьків.

Виходячи з вищевказаного,

НАКАЗУЮ:

1. Вважати процес адаптації в 1-му класі задовільним.

1. Класному керівнику 1 класу Вікторії МАТЕРНОВСЬКІЙ та вчителю англійської мови Валентині ГЛАДКІЙ:

1.1. Продовжувати формувати в дітей навички самоконтролю, самоорганізації.

1.2. Постійно підтримувати контакт з батьками, особливо тих учнів, що мають середній рівень адаптації, відзначати певні зміни у поведінці, навчанні дітей.

1.3. Під час проведення занять продовжувати здійснювати індивідуальний підхід до учнів, у яких виникають труднощі в період адаптаційного процесу.

1.4.Розвивати як предметні, так і ключові компетентності, спрямовані на розвиток умінь і навичок, на застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, необхідних для успішної адаптації та саморегуляції особистості.

1.5.Продовжувати роботу по прищепленню навичок поведінки на онлайн-уроках.

1.6.Прагнути створити дружній колектив.

1.7.Виховувати повагу до дорослих та однолітків.

1.8.Прищеплювати основи здорового способу життя, дотримання правил особистої гігієни.

1.9.Прищеплювати відповідальне ставлення до своїх доручень та обов'язків.

2.Контроль за виконання наказу покласти на заступника директора з навчально-виховної роботи Любов КВЯТКОВСЬКУ.

Директор ліцею

Альона ЖЕЛНОВАЧ

З наказом ознайомлені:

Любов КВЯТКОВСЬКА

Вікторія МАТЕРНОВСЬКА

Валентина ГЛАДКА